

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY ÓRA 1 KORONA, NEGYEDÉVRE 3 KORONA, VIDÉKEN: EGY ÓRA 1 KORONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

PÁRTOKTÓL FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49

Béke a horvátokkal

Reparálták a koalíció büneit

A mai nap nagy politikai eseménye, hogy Tisza István gróf a képviselőházban bejelentette a horvát alkotmányos élet helyreállítását. Ez a nagy esemény lehetővé vált anélkül, hogy a magyar nemzeti állásponton legkisebb sérelem is esett volna.

A miniszterelnök bejelentette, hogy a vasuti pragmatikáról szóló törvényből a nyelvi rendelkezések ki fognak maradni, a kormány azonban rendeletileg úgy fogja szabályozni a nyelvi pragmatikát, ahogy az a magyar nemzeti álláspontnak megfelel. Mind azoktól a vasuti hivatalnokoktól, akiknek az ügykezelésben része van, a magyar nyelv ismeretét meg fogja követelni, viszont pedig azon vasuti alkalmazottak, kiknek hivatása közönséggel való érintkezés, az utazóközönséggel annak anyanyelvén fognak érintkezni.

A horvát királyi biztosság már a legközelebbi napokban megszűnik és meg fog történni a választásoknak kiírása is. A Horvátországgal való jó viszony helyreállítása igen nagy politikai esemény s a kormánynak nagy politikai sikere, amely külpolitikai kihatásaiban is igen fontos, mert az ország déli részén a nyugalmat és a normális parlamenti állapotokat helyreállítja.

Az ülés eme nevezetes és jelentős részéről fővárosi tudósítónk a következőket jelenti:

Beöthy László: Nagy érdeklődéssel hallották, hogy ama régi törekvés, hogy a horvátokkal a régi testvéri szereteten az állandó jó viszony újra fölépüljön, teljesebbé megy. Eddig a horvátok minden kívánsága teljesült, de az utóbbi időben teljesíthetetlen követelésekkel léptek föl. Hogy most az együttműködés lehetőségét hallja, annak a jele, hogy a horvátok jobb belátásra tértek. Örvend a dolognak s kérde, való-e, hogy a királyi biztosságot megszüntetik és visszaállítják az alkotmányos korszakot. Adna-e erre a miniszterelnök kimerítő fölvilágosítást.

Tisza István gróf miniszterelnök: Ennél a kérdésnél tegyenek félre minden párttorzalkodást, mert nincs párt, amely ne kívánna az 1868. évi XXX. törvény cikk végrehajtását. Elmondja a királyi biztosság történetét, a tárgyalások menetét. Elmondta, hogy a helységnevek kérdésében nem volt akadály, csak a vasuti pragmatikánál voltak nehézségek. Egyik fél azt mondta, hogy a személyzetnek csak magyarul, a másik fél, hogy csak horvátul kell tudnia. Most ebben a kérdésben megegyezés jött létre s ennek értelmében rendeleti uton lesz elintézve. Az 1907. előtti állapotra fognak visszatérni. A megegyezést 3 pontban foglalja össze:

A máv. kötelekbe fölvehető az is, aki csak horvátul tud, ha horvát illetőségű az alkalmazott.

Másodsor: Aki belső munkákat végez, számadásokat, vagy egyéb postai, távirtdai, vasuti adminisztrációs belső munkát teljesít: elég ha magyarul tud.

Harmadsor: Azoknál, akik a közönség-

gel érintkezésre hivatottak elég a horvát nyelv bírása.

Ez az az alap, amelyen a tárgyalások megindultak s a toleráre pone elve alapján a megegyezés lehetővé vált. Rövid időn belül megjelenik a királyi kézirat, amely megszünteti a királyi biztosságot és banná a királyi Skerletz Iván bárót, a mostani királyi biztost nevezi ki.

Beöthy László: Atvagyunk hatva a történelem fontosságától és nagy jelentőségétől s ezért a miniszterelnök ur kijelentéseit örömmel veszem tudomásul.

A választ a Ház is tudomásul vette.

A sajtójavaslat

A képviselőház ülése

A mai ülés elején a sajtójavaslatot tárgyalták, amelynél Balogh Jenő igazságügyminiszter mondott nagy beszédet, amelyben összefogta az ellenzéki frázisokat.

A képviselőház üléséről fővárosi tudósítónk a következőket jelenti:

Beöthy Pál elnök az ülést fél 11 órakor nyitja meg. Bejelenti, hogy a mentelmi biztosság döntött az eléje terjesztett két esetben Palugyay Mórt és Holló Lajost, mivel tegnap a tárgyalás menetét megzavarták, az elnök indítványára jegyzőkönyvi megrovásban részesítették.

Balogh Jenő igazságügyminiszter szólalt föl. Örül, hogy a javaslatot normális módon tárgyalják. Az ellenzékét Poe hollójához hasonlítja, „nem megyünk be sohasem a Házba”. Kész az ellenzéki szónokok érveinek hatása alatt módosítani a helyreigazítási kényszerre vonatkozó szakaszt. Vádolja a koalíciót, hogy annak idején nem voltak tekintettel a bírói függetlenségre. Reflektál Mezőssy Béla tegnapi beszédére és visszautasítja a Balonyi bíró esetéről szóló vádját. Krolopp Hugónak felel ezután, aki a helyreigazítástól félti a szakszertü kritikát. A gazdakör nyugodt lehet, az a szakasz nem fogja sújtani, mert ugy a helyreigazítás, mint a kártérítés dolgában a bíróság dönt. Ami a pauszálékati illeti, emlékezett arra a panaszra, amit annakidején hallott, hogy t. i. egy lap 1910-ben s ez évben 1916-ig felvette a pauszálékati, 50,000 koronát s mikor a pénzt fölvette — megszünt. (Derülség.) Ez ellen ő nem tehet semmit, de gratulálhat azoknak a pénzintézeteknek, amelyek ilyen módon 1966-ig is kifizethették volna a pauszálékati. Igaz, hogy azzal védekeznek a pénzintézetek, hogy hamis hírek keltésével nagy kárt okozhatnak ily lapok. Ezért is szükséges a lapok kauciójának fölemelése, hogy ilyen manőverek megtorolhatók legyenek. A kártérítéshez föltétlenül ragaszkodik s ebből kabinetkérdést csinál. Különösen a kis vidéki lapokra vonatkozik ez, ahol a kiadó sokszor egy kis papirkereskedő. Ott okvetlen fentartja a nyomda felelősségét is, de szívesen elfogad olyan módosítást, mely a nyomdász-cenzurát kizárja. — A kártérítés Angliában a legelfogadottabb büntetés nemcsak sajtóügyekben, hanem más téren is. Így Angliában egy embert, aki egy uri ember fejéről leütötte bottal a kalapot, 500 font kártérítésre ítélték. Angliában egy egyszerű embert is így büntetnek, Magyarországon azonban, ha a miniszterelnök nyilatkozatot akar tenni a parlamentben, tintatartókkal beverik a fejét s

jóformán meg se büntetik a tetteseket. De azért Anglia a közszabadságok hazája, Magyarországon pedig üldözik az alkotmányt s a szabadságot. (Tetszés a jobboldalon.) Azzal a váddal szemben, hogy lelkiismeretlenül végzi kötelességét, kijelenti, hogy ő már három év óta nem volt szabadságon s reggel 8 óra előtt a hivatalában van, ezt megkérdéshetik a portástól, az nyilván tartja. (Derülség.) A magyar sajtó iránt nagy szimpátiával viseltetik s óhajtja, hogy e javaslat nem regresszív, hanem preventív intézkedéseket tartalmaz. — Kéri a sajtót, hogy neemes feladatához képest használjon finomabb hangot, mert ha a mai állapot fenmarad, jöhet olyan kormány, mely sokkal drágább javaslattal fog előállni. A képviselőket pedig kéri, hogy ne általános frázisokat mondjanak a vitában, hanem terjeszkedjenek ki a részletekre, mert ő a legnagyobb készséggel fogadja a módosításokat s azokat meg akarja fontolni. (Hosszas éljenzés a jobboldalon.)

Szünet után

Benedek János szólal fel s visszautasítja a miniszternek az ellenzékre mondott megjegyzéseit s szól a javaslat ellen.

Egynegyed hatig beszélt Benedek János, mire a vitát föl függesztették.

Ezután következett Beöthy László interpellációja, amelyről más helyen emlékezünk meg.

Az ülés vége hat órakor volt.

A jövő évi sorozások

A katonai ügyosztály a közönséghez

Debrecen város katonai ügyosztálya szorgalmasan készül a jövő évi sorozásra s ma jelent meg a fölhívás a hadkötelesekhez, akiket egyszersmind a szükségesekről tájékoztat is a fölhívás:

Mindazok, akik az 1914-ik évi ujoncalításra mint 1-ső, 2-ik vagy 3-ik korosztálybeliek fognak felhivatni, vagyis akik az 1893-ik, 1892-ik és 1891-ik években születtek, kötelezve vannak az összeírási jegyzékbe leendő felvétel végett, anélkül, hogy külön szóbeli vagy írásbeli felszólítást várjanak, ha még eddig nem jelentkeztek volna, legkésőbb november hó végéig illetőségi vagy állandó tartózkodási helyük előjáróságánál személyesen megjelenni, vagy írásban jelentkezni, mert aki a jelentkezést elmulasztja, anélkül, hogy ebben őt elháríthatatlan akadály gátolta volna, kihágás miatt 200 K-ig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Aki az illetőségi sorozójáráson kívül tartózkodik és fontos oknál fogva (például mint hivatalnok, vagy tanuló stb.) nem hagyhatja el tartózkodási helyét, az illetékes járásbeli tisztviselőnek előleges engedélye alapján és az ő részéről a tartózkodási hely járási tisztviselőjéhez intézett megkeresés folytán a tartózkodási hely sorozóbizottsága elé állíthatatik. Az illető feleknek legkésőbb november végéig folyamodniuk kell az illetőségi járásbeli tisztviselőhöz.

Családi viszonyaikra való tekintettel a póttartalékba utaltatnak, illetőleg abba át-helyeztetnek a szolgálatra kötelezettek közül az alább következő viszonyok közt levő egyének: a) a keresetképtelen apának vagy özvegy anyának egyetlen fia, vagy ennek

hiányában egyetlen veje, ha azok a körülmények, amelyek a vő igényét megállapítják, nősilése időpontjában még fenn nem állottak; b) az apa halála után a keresetképtelen nagyapának vagy özvegy nagyanyának egyetlen unokája, ha keresetképes fiuk nincsen; c) a teljes árvaságra jutott testvéreknek egyetlen fítestvére vagy féltestvére, valamint az atyátlan árváknak egyetlen fítestvére.

A családfenntartói kedvezmény iránti folyamodványok, a szükséges okmányokkal felszerelve, a gyámoltásra szoruló családtagok által, a kedvezményben részesítettnek kért hadköteles állítási kötelezettségének tartama alatt, minden év január és február havában a járási tisztviselőnél, vagy a fősorozás alkalmával a sorozóbizottságnál nyújtandók be, de legkésőbb a tényleges szolgálat megkezdéséig okvetlenül benyújtandók, mert ha ennél az időpontnál később nyújtatnak be, akkor az igény a póttartalékba való áthelyezésre csak a legénységnek legközelebbi általános felváltásakor éled fel, azaz a póttartalékba helyezés csak akkor (legkésőbb szeptember 30-án) fog foganatosíthatni.

A kedvezmény iránti kérvények és azok mellékletei bélyegmentesek.

A felekezeti anyakönyvvezetők a családi értesítők kiállításáért, amennyiben azért díj követelhető, 4 koronánál, az előbbi években kiállított családi értesítők megújításáért pedig 2 koronánál többet nem követelhetnek.

A kedvezményben részesítettnek kért állításkötelesnek azok a 19 évesnél idősebb férfirokonai, akik a kedvezményi jogcím elbírálásánál tekintetbe vétetnek, akiknek keresetképesége orvosi vizsgálat után állapítandó meg, a sorozóbizottság előtt személyesen megjelenni kötelesek. Meg nem jelenésük esetén folyamodványaik visszautasíthatnak, s az ebből származó hátrányokért magukat okolhatják.

A sorozóbizottság előtt csak azok a férfirokonok nem tartoznak megjelenni, akik: a) 65. életévüket már betöltötték; b) nyilvánvaló keresetképtelenségüket községi bizonyítvánnyal igazolják; c) valamely sorozóbizottság által már megvizsgáltattak és mindenkorra keresetképtelennek osztályoztattak; d) súlyos betegségben szenvednek; e) fogságban vannak.

Aki az öröklött mezei gazdaságok birtokait megillető kedvezményben kéri magát részesítettnek, kellőleg felszerelt folyamodványát, az állítási kötelezettség tartama alatt, minden év január vagy február havában a járási tisztviselőnél, vagy a fősorozás alkalmával a sorozóbizottságnál kell benyújtania, de legkésőbb a tényleges szolgálat megkezdéséig be kell nyújtania, mert ha ennél az időpontnál később nyújtja be, akkor az igény a póttartalékba való áthelyezésre csak a legénységnek legközelebbi általános felváltásakor éled fel, azaz a póttartalékba helyezés csak akkor (legkésőbb szeptember 30-án) fog foganatosíthatni.

A teljes törvényes igénytel nem bíró családfenntartók és mezőgazdák részére biztosított kedvezmény elnyerése iránti folyamodványok — kellően felszerelve — az illető hadköteles állítási kötelezettségének tartama alatt, évente januártól július hó végéig, de legkésőbb a tényleges szolgálat megkezdéséig nyújtandók be az illetőségi járási tisztviselőnél. Ha a kedvezmény elnyerése iránti folyamodvány legkésőbb a tényleges szolgálat megkezdéséig nem adatott be, a póttartalékba való áthelyezés csak a legénység legközelebbi általános felváltásakor (legkésőbb szeptember 30-án) foganatosítható.

A papjelölteket megillető kedvezményre való igény, az állítási kötelezettség tartama alatt minden év január vagy február havában a járási tisztviselőnél, vagy a fősorozás

alkalmával a sorozóbizottságnál folyamodás útján érvényesítendő. A hittudományok hallgatása, illetőleg a papjelölti minőség bizonyítvánnyal igazolandó.

A tanítói és tanítójelölti kedvezmény azoknak adatik, akik oly vidékek iskoláinál vagy intézeteinél működnek, ahol a tanítók sorában hiány mutatkozik. Minthogy ezidő szerint csak Horvát-Szlavonországok területén uralkodik tanítóhiány, erre a kedvezményre rendszerint csak az említett országokban működő tanítók bírnak igénnyel.

A tanítói kedvezmény elnyerése iránti kellően felszerelt folyamodványok, az állítási kötelezettségének tartama alatt, évente január vagy február hónapokban az illetőségi járási tisztviselőnél, vagy a fősorozás alkalmával a sorozóbizottságnál, legkésőbb azonban a besorozási év október 1-éig a járási tisztviselőnél benyújtandók. Az iskolai szolgálatban való alkalmaztatás elérhetése céljából a tényleges szolgálat megkezdésének elhalasztásáért a felszerelt kérvényeket ugyanezen szabályok szerint kell beadni.

Harmadik tényleges szolgálati évre nem kötelezhetőek azok az akár önkéntes belépés útján, akár ujoncállítás útján besorozott ujoncok, akik önkéntes belépésük napján, illetőleg legkésőbb annak az évnek október 1-én, amelyben életüknek 21-ik évét betöltik: a) valamely állami vagy nyilvánossági joggal bíró nem állami középiskolának (gimnázium, reálskola, polgári iskola) hat osztályát, vagy pedig b) valamely állami vagy nyilvánossági joggal bíró nem állami oly iskolát, amely az ipari, a művészeti, a műszaki, a kereskedői, a földművelési vagy erdészeti, a bányászati vagy kohászati szakra befejezett szakképzettséget nyújt, sikerrel elvégezték.

Az erre a kedvezményre vonatkozó igényt legkésőbb a mindenkori előállítás alkalmával (fősorozáson vagy utósortozáson) be kell jelenteni. Aki ezt a bejelentést elmulasztja és mulasztását igazolni nem tudja, a kedvezményre való igényét elveszti. A kedvezmény megadására irányuló kérvényeket az illetőségi járási tisztviselőnél vagy az illetőségi sorozóbizottságnál kell benyújtani.

Azok, akik az egyévi tényleges szolgálat kedvezményét az állítás alkalmával kívánják elnyerni, teljesen felszerelt folyamodványaikat akár azon év február végéig, amelyben a fősorozásra felhívták, az illetőségi járási tisztviselőnél, akár sorozásuk alkalmával, orvosi megvizsgálattasukat megelőzőleg, a sorozóbizottságnál tartoznak benyújtani. Az egyévi tényleges szolgálat kedvezményére vonatkozó idény legkésőbb a mindenkori előállásakor — legalább szóbelileg — bejelentendő, mert aki ezt a bejelentést elmulasztja, s mulasztását igazolni nem képes, a kedvezményre való igényét arra az ujoncállításra elveszti.

A katonai ügyosztály még a következő helyes figyelmeztetést fűzte a felhíváshoz:

E helyütt különösen figyelmeztetnek az állításkötelesek, valamint hozzátartozóik, hogy semmi esetre se forduljanak azokhoz az ugynevezett katonaiügyi irodákhoz, amelyek magukat különböző módon hirdetik és pénzbeli ellenszolgáltatás fejében a felekkel szemben teljesíthetetlen ígéreteket tesznek; hanem mindennemű katonai ügyekben, amennyiben felvilágosításra szorulnának, bizalommal forduljanak az arra hivatott hatóságokhoz, ugymint a járási főszolgabírákhoz, a városi katonai ügyosztályokhoz és községi előjáróságokhoz, nemkülönben a kiegészítő parancsnokságokhoz, mert csupán e hatóságok hivatottak és egyuttal kötelezettek a feleknek katonai szolgálatukra vonatkozó kérdéseiket illetőleg a kért utbagazítást megadni.

Megnyílik jövőre a debreceni egyetem

Megállapodások a kultuszminiszterrel

A debreceni egyetem megnyitására vonatkozóan tudvalevően az volt a miniszter álláspontja, hogy 1914-től kezdve fokozatosan nyitja meg. Kijelentette egyben, hogy ez nem elvi álláspont részéről, hanem a pénzügyi lehetőségek által parancsolt kényszer, amely azért nem engedi meg a meglévő fakultásoknak egyszerre való megnyitását, mert arra a kultusztárcában fedezet nincsen. Kijelentette azonban azt is, hogy *nincs kifogása a fakultásoknak egyszerre való megnyitása ellen*, ha a szükséges különbözetet fedezik.

A kultuszminiszter ez elhatározását az illetékesek különösen a főiskola a tanári karára, de az egyetem látogatottságára is károsnak tartotta s ezért mozgalmat indult meg, hogy a három meglévő s már is egyetemi nivón álló fakultások 1914. szeptemberében egyszerre megnyíljanak.

E tárgyban s ennek érdekében az egyházkerület és a főiskola részéről Baltazár Dezső dr. püspök, Degenfeld József gróf főgondnok és Kun Béla dr. rektor küldöttésként keresték föl Jankovich Béla dr. kultuszminisztert, hogy vele tárgyaljanak. A miniszter szívesen fogadta a küldöttséget és hallgatta meg előterjesztéseiket, a melyek fölött a minisztériumban nyomban meg is indultak a tanácskozások.

A tárgyalásokon a miniszteren és a debreceni küldötteken kívül részt vettek Benedek Sándor államtitkár, Tóth Lajos miniszteri tanácsos, Mandello Gyula dr. egyetemi tanár, a debreceni egyetem előadója. Hosszas megbeszélés után meg is találták a módot, amellyel a kérdés megoldható és a kultuszminiszter és a debreceni küldöttek közt létre is jött a megállapodás, amely szerint a debreceni egyetem 1914 szeptember 1-én megnyílik.

Sikerült ugyanis a tárgyalások során a kultuszminisztert álláspontjának részben való megváltoztatására rábírni s miután sikerült nagy nehezen egy bizonyos összegére az újabb kiadásoknak fedezetet találni, a kultuszminiszter a többi kiadás egy részét vállalta. Így azután a költség különbözet egy részét az államkincstár, egy részét a tisztántuli egyházkerület fogja viselni, míg Debrecen városára semmi teher sem hárul.

A megállapodás szerint 1914. szeptember hó 1-én megnyílik a teljes teológiai, a teljes jogi fakultás és a bölcsészeti fakultásnak nyelvészeti, történelmi és bölcsészeti-pedagógiai része összesen 27 tanszékkal. Az egyetem orvostudományi kara tudvalevően nem nyílhatik meg csak akkor, ha a tanításhoz szükséges klinikák fölépülnek s így elsőrendű fontos kérdés, hogy az egyetemi kórházak mielőbb fölépüljenek.

A három másik fakultás a főiskola épületében nyílik meg.

Kovács Gyula és Társa Őszi és téli ujdonságok női felöltőkben. ■■ Divatbundák, plüsch és szőrmekabátok. Leány- és gyermekfelöltők, boák és muffok. Costümök, pongyolák. Női leány- és gyermekkalapok. ■■■
Debreczen,
Piac-utca 55. (Hungária mellett). Mindezen felsorolt cikkek a legolcsóbb szabott árakon.

A Dmke közgyűlése Elégtétel Gallowich Jenőnek

A Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület vasárnap tartotta meg Szegeden évnyegyedes őszi közgyűlését a Délvidék vezető férfiainak rendkívüli érdeklődése mellett. A gyűlés tele volt viharokkal, erős támadásokban részesítették a központi elnökséget, amelyről kiderült, hogy nem annyira a magyar kultúra érdekében munkálkodott, hanem a legutolsó időben inkább személyi politikát üzött és a központ volt az, amelynek volt egyik alelnöke és számvevője tisztán féltékenykedésből félrevezetett vizsgálattal megszüntette egyik legvirágzóbb, legtevékenyebb hatalmas szervezetnek, a DMKE. budapesti osztályának is a működését. Hogy az osztály által gyűjtött 53,000 korona alapítványt, 3000 tagot és a tengerparton létesített gyönyörű kulturintézményét a DMKE. iskolaszatóriumát a központ számára megszerezze.

Jellemző volt a közgyűlésre, hogy délelőtt 10 órától délután fél háromig tartott és azzal végződött, hogy az egyesület elnöke Dániel Ernő báró, valamint Gallowich Jenő alelnök-főtítkárnak lemondottak állásukról. Az elnökkel szemben a tagok voltak elégtételnek már régóta, amiért mint elnök, nem akadályozta meg a budapesti osztály megszüntetését, az alelnök-főtítkárnak pedig orvosai határozott parancsára vált meg az egyesülettől, mivel az egyesület kiállításával járó, az elnökség kebeléből kiinduló üldözötése súlyos idegbeteggé tették.

A gyűlésen Rónay Jenő ny. főispán elnökölt, aki már egy időben elnöke is volt az Egyesületnek és akit most a lemondott elnök helyébe fognak újból megválasztani.

Az első felszólaló Scossa Dezső alelnök volt, aki arra kért felhatalmazást, hogy Hódmezővásárhelyen kulturházat építhesse az Egyesület. Ugy látszik az ügyvezetés nem tudja, hogy ez a kulturház már létesült Hódmezővásárhelyen oly módon, hogy a város és a DMKE. közbenjárására a kultuszminisztérium évekkor ezelőtt 70.000 korona kormánysegéllyel létesítette ezt a Múzeumok és könyvtárak Országos Tanácsa. Majd azt jelentette az alelnök, hogy a főtítkárnak által annak idején létesített 35 fiók a legutolsó időkben 13-ra apadt le.

Andreics János m. kir. miniszteri tanácsos a DMKE. ujonnan alakult budapesti osztályának elnöke bizonyította be ezután, hogy az egyesület visszafejlődésének az az oka, hogy az elnökség a legnagyobb szeretettel helyett folytonos kellemetlenkedéssel bémítja meg szervezeteinek a munkálkodását, amint ezt a volt budapesti osztállyal is tette. Elmondotta, hogy ennek a virágzó, gyönyörűen működő szervezetnek a kifogástalan munkálkodását a központ volt alelnöke és számvevője vádolta meg alaptalanul. Ők provokálták a vizsgálatot, amelyet félrevezettek, sőt megvádolták a főtítkárt, akinek pedig a munkáját mindenkor a legnagyobb elismeréssel honorálta az igazgatóság. Bejelentette az igazgatóságnak, hogy nem hajlandó eltérni a jövőben ezt az eljárást és a legelső esetben maga fogja felkérni a belügyminisztert az egyesület központjának szigorú felülvizsgálására.

Nagy örömmel vette tudomásul az igazgatóság, hogy szeptember hó 1-én Budapesten megnyílik a DMKE. keleti nevelőintézete. A nevelőintézetbe bosnyák, albán, örmény, török és magyar ifjakat vesz fel az egyesület. A gyönyörű kulturintézmény létesítéséhez felajánlották közreműködésüket Bárczy István polgármester, Molnár Viktor v. vallás- és közoktatásügyi államtitkár is.

A DMKE. iskolaszatórium állapotáról tett azután jelentést az Elnökség. Ez a nemes célú kulturintézmény teljesen felvirágoztatott és ma már a legrealisabb számítás

szerint is évi 8000 korona jövedelmet hajt az egyesületnek, amely ezt a jövedelmet ingyenes helyek létesítésére fordítja. Janovich Gyula min. tanácsos felszólalására kimondotta az Igazgatóság, hogy az iskolaszatórium vezetését a DMKE. budapesti osztályának adja vissza, amely azt annak idején létesítette is.

Az igazgatóságnak ezután Andreics miniszteri tanácsos kifejtette a budapesti osztály megszüntetésének történetét. Az osztály elnöksége nevében Teleki Arvéd gróf kérvénnyel fordult Augustza főhercegszszonyhoz, hogy engedélyezze, hogy az üdülőházat nevével nevezhesse el a kulturegyesület. A fenségfolyamodvány a belügyminisztériumhoz került javaslattételre és a belügyminisztérium csupán az üdülőház és iskolaszatórium viszonyairól, állapotáról kívánt részletes információt a központtól, amelynek két tisztviselője ezt az alkalmat használta fel arra, hogy a Molnár Viktor vallás- és közoktatási államtitkár elnöklele alatt működő osztály munkálkodását megvédje. Követeli, hogy Molnár Viktor volt államtitkár, volt elnöknek a központ elnöksége adja meg a legmesszebbmenő elégtételt. Az ujonnan megalakult osztály közgyűlése ugyan úgy Molnár Viktor államtitkár, mint Gallowich Jenő t. alelnök-főtítkárnak már a központ is megadta a teljes elégtételt, de követeli azt a volt elnök és igazgatóság számára is. Az igazgatóság utasította az elnökséget, hogy Molnár Viktor v. államtitkár elnöknek a teljes nyilvánosság előtt megfelelő fényes elégtételről gondoskodjék.

Az igazgatósági tagok közül felháborodva követelték a büntös tisztviselő ellen való eljárás megindítását. Zsirus Mihály számvevő azzal védekezett, hogy az osztályt a volt alelnök vádolta meg, aki azonban már felelősségre nem vonható mert azóta elhunyt.

Az igazgatóság ezután egyhangulag elhatározta, hogy Gallowich Jenő t. alelnök-főtítkárnak fizetését évi 1000 koronával fölemeli. — Gallowich Jenő megköszönte az igazgatóság elhatározását, amely ismét csak az ő személyének a megbecsülése és munkájának elismerése. Kijelenti azonban, hogy a fizetésemelésre nem reflektál és bejelentette az igazgatóságnak, hogy nem marad meg tovább az egyesület szolgálatában. Orvosi bizonyítványokkal igazolja, hogy az ellene indított házszák következtében súlyos idegbejt kapott. — Az egyesületet ő alapította, gyűjtötte a D. M. K. E.-nek félmillió korona alapítványt, 300,000 korona állami és közsegelet és Rónay Jenő ny. főispán, volt elnök lelkes és odaadó támogatásával létesítette az egyesület szegedi, aradi, makói, debreceni és cirkevencai hatalmas kulturintézményeit és palotáit. A magyar kulturegyesületek szolgálatával járó retentő izgalmaikat azonban már nem bírja el és bejelentette már több ízben az elnökségnek, hogy lemond állásáról. Bejelentette azt az elnöki tanácsnak is, de miután az nem vette tudomásul a bejelentését, most írásban is bejelentette azt az igazgatóságnak és kéri az igazgatóságot, hogy ne kívánják meg azt tőle, hogy súlyos betegen is tovább szolgálja az egyesületet, mert retteg a holnaptól, amely a magyar kulturegyesületek életében újabb harcot és küzdelmet jelent és az új izgalom nemcsak őt, de családját is tönkretenné. Az igazgatóság először arra kérte a főtítkárt, hogy menjen azonnal szabadságra és pihenje ki magát, a míg fel nem gyógyul, miután azonban Gallowich ragaszkodott elhatározásához, az igazgatóság teljesítette az egyesület hiúséges szolgálatában súlyos beteggé lett főtítkárnak kérelmét és névszerinti szavazással érdemeinek teljes elismerése mellett őt nyugdíjazta. Sándor József udvari tanácsos, az E. M. K. E. alelnök-főtítkára tartott gyönyörű beszédet a magyar kulturegyesületek életében dúló nagy harcokról és maga is arra kérte az igazgatóságot, hogy teljesítse a főtítkárnak kérelmét és őt a legteljesebb morális elégtétel megadása mellett a legnagyobb szeretetének kifejezésével engedje el az egyesület kötelékéből.

A debreceni honvédlaktanyák

Szakértő-e Toásó Pál?

A laktanyák építésének sok milliós érdeke követeli, hogy ez a kérdés a legjobb megoldással nyerjen elintézés. Ez az intenció kell, hogy vezessen mindenkit, s ez okolja meg a szakbizottságok, e bizottságok tekintélyes tagjainak s a tanácsnak egybehangzó álláspontját arra vonatkozóan, hogy e legjobb megoldás érdekében a vegyes bizottsági tárgyalásokon Debrecen város érdekeinek képviselőre, a tervezésre, a művezetésre s az ezekkel kapcsolatos kérdéseknek hét éven át való ellátására Toásó Pál építész, Magyarország e tekintetben első specialistáját kérte föl. Általánoságokban mondott — bár akkor is adatokkal igazolt — ismertetéseink a befektetési tőke most említett nagysága miatt szintén megkövetelik, hogy az azokban említettek igazolja is az, aki reájuk hivatkozott.

Az építési díj magasságára szót vesztegetni felesleges, mert hiszen mindenki tudja, mit jelent egy száz létesítményből álló építkezés hét éves végrehajtása s mindenki, még a laikus is tudja, ha közügyekkel és magával az étellel törődik és azokra figyel, hogy az építési díjakat a bíróság által is respektált és elfogadott országos szabályzat állapítja meg, amelynél a most szóban forgó laktanyaépítésnél Toásó Pál által megjelölt díj sokkal alacsonyabb.

Debrecen városára főként az bir fontossággal, először: hogy e munkadíj, vagy annak legnagyobb része elhelyezést nyerhet-e az igazolható építési tőkében, amely után az államkincstár térítmenyt fizet; — másodsor: hogy Toásó Pál a laktanya-építések terén tényleg az a szakértő-e, akinek mondja magát. Az első kérdésre megfelelően a tények és a honvédelmi miniszter rendelete, amelyek azt igazolják, hogy éppen Toásó Pál érte el hosszú és a tudás, hozzáértés fegyverével vívott nagy harc után az építési díjak legnagyobb részének az építési tőkébe való betudását. A második kérdésre, hogy Toásó valóban az a kiváló specialista laktanya-szakértő és kiváló építész-e, akinek az egész országban tudják és ismerik, arra nem frázisok és szóbeszéd, hanem szintén a tények adják meg a feleletet. E tények azoknak a városoknak, amelyekben Toásó Pál a laktanya-építések tárgyalásainál részt vett és a tervezést, művezetést végezte, elismerésben nyilvánult meg s amelyek a legnagyobb elismeréssel és hálával nyilatkoznak és emlekeznek meg Toásó Pálról és az ő közreműködéséről. De szavak helyett álljanak itt maguk az elismerések.

9169/kig. 1913. szám alatt *Baja város tanácsa*, miután a hivatalosan előzően készített tervek és költségvetés után nem tudta a laktanyaépítést megvalósítani s a vegyes bizottsági tárgyalásokat is meg kellett szakítani, a vegyes bizottsági tárgyalásba „Toásó Pál építész urat, mint e vá-

KÉZIMUNKA ÉS ELŐNYOMDA ÁRUHÁZ.
Krausz Gyula
DEBRECEN, KOSSUTH-UTCA 3. SZÁM.

Megérkeztek
a legújabb ::

kézimunkák

a legolcsóbb
árban. ::
TELEFON 288. SZÁM

ros által a tervezéssel megbízott szakközveget meghívja“.

A zalaegerszegi honvédhuszáraktanyáknál fölmerült a kérdés, hogy bizonyos építményekkel elfoglalt területek értéke és ugyanez építmények után az építész díjai az építési tőkébe betudassanak-e. Tóásó Pál azt mondta és amellet harcolt, hogy igen, a honvédelmi miniszter pedig azt mondta 113305/1909. szám alatt, hogy „az épületek (patkoló kovácsműhely épület, fedett lovarda) részére szükséges telek megtérítés tárgyát nem képezheti“. Továbbá: „A tervező és művezető építész tiszteletdíja a térítések kiszámításánál *mellőzendő*“. Tóásó Pál ekkor *előterjesztésekkel* élt s a honvédelmi miniszter kénytelen volt hosszú egy éves tárgyalások és a Magyar Mérnök- és Építész Egylet szakosztályának Tóásó által provokált határozata folytán 106838/1910. szám alatt kelt rendeletben kimondani: „... a rendelkezésre bocsátandó új honvédhuszáraktanyában létesülő azoknál az építményeknél, amelyek után a térítés egyezségileg az építési tőke alapján határozatik meg, *az illető építmény által elfoglalt terület megszerzéséből fölmerülő tényleges kiadások és a város részéről megbízott építész részére ugyanezen létesítmények után a tervezés s művezetés fejében tényleg kifizetett tiszteletdíjak az építési tőkébe betudatnak*“.

Nyiregyháza város közgyűlése Kgy. 653/1912. K. 22109/1912. szám alatt hozott határozatában kimondta: „... végül megbizta a polgármestert, hogy Tóásó Pál építész által ajánlott beadványt a honvédelmi miniszter urhoz terjessze föl...“ A szerződés szerint azután a város *megbizta* Tóásó Pált, hogy az összes tárgyalásokat, tervezést, művezetést, ellenőrzést végezze s ezért a szerződés IV. szakasza szerint 5.35 százalék tiszteletdíjat állapított meg. (Az építési tőke 2.000.000 korona volt.)

Kassa városa is Tóásót bizta meg szakértőül, amit a honvédelmi miniszter tudomásul is vett és 2429/9—b. 1913. számú rendeletével neki a szükséges utasításokat kiadta. Tóásó Pál folytatta is a tárgyalásokat és pedig oly eredménnyel, hogy *Szentlélek* Gyula polgármester 5586/tan. 1913. szám alatt kelt egyik átiratában többek közt ezeket írja Tóásó Pálnak: „... a legnagyobb elismeréssel vagyunk a műépítész ur eddigi munkálkodása iránt...“, majd a 15126/tan. 1913. számú átiratban „... t. építész urat szives szolgálatainak elismerésével felhívjuk, hogy eddig fölmerült költségeinek jegyzékét velünk mielőbb közölni sziveskedjék“.

Cegléd városánál huszárlaktanyát építettek. Tóásó Pál látta el az egész tárgyalást, az ő indítványai folytán *nyerte meg a város valamennyi kívánságának teljesítését*, amiről bizonságot tesz az 1912. február 6-án és 7-én egyes bizottsági tárgyalásokról fölvevett jegyzőkönyv minden sora, ahol mindenütt Tóásó Pál előterjesztései szerepelnek, amelyekre a honvédelmi miniszter 86302/20—b. 1912. számú leirátával értesítette a várost, hogy „a hadügyminiszter ur Cegléd város azon kérelmét, hogy a város által rendelkezésre bocsátott lovassági laktanya mellékszükségleteiért megegyezés alapján megállapított térítési összeg a vonatkozó leszámolás helyesbítése alapján *felemeltessék, teljesíteni hajlandó*“. A leirat kimondja még, hogy az előző

állásponttól eltérően (Tóásó Pál előterjesztései szerint) „*az utak költségei és az építész díjazása az építés költségeihez hozzászámítandó*“. Mindezek évi 5170 korona 57 fillér térítési többletet eredményeztek.

Mindezekért Cegléd város polgármestere 2663/1907. szám alatt, annak fölemléítése mellett, hogy az összes munkákat Tóásó Pál végezte, a következőket írta: „... *mindeme teendőit közmegelegedésre látta el*“. Majd tovább: „a bizottság a laktanya építése körül kifejtett munkásságért *elismerését* fejezte ki s *jegyzőkönyvileg köszönetet szavazott*“.

Zalaegerszeg város tanácsa és polgármestere ezeket írja: „... Tóásó Pál... a város megbízásából, mint tervező építész a vegyes bizottságban részt vett, az előzetes vázlatokat és részleteket és részletterveket, amelyeket a bizottság el is fogadott és a honvédelmi miniszterium jóváhagyott, ő készítette *a város teljes megelegedésére*“.

A ceglédi laktanya leszámolásakor az építő bizottságnak 1906. szeptember 5-én fölvevett jegyzőkönyvében ez áll: „... Egyben pedig alkalmat vesz a bizottság *elismerésének jegyzőkönyvileg kifejezést adni* Tóásó Pál művezetőépítész működése iránt, aki az építmények tervezése s az aránylag igen rövid idő alatt végrehajtott építkezések vezetése körül *pontoságának, kiváló szorgalmának és szakavatott tudásának* egyaránt tanubizonyosságát adta“.

A midőn a leszámolásnál a hadtestparancsnokság építési osztálya a város meghallgatása nélkül végezte a leszámolási műveletet, a városi tanács 9123/1910. szám alatt kelt határozatában Tóásó Pál e részbeni előterjesztéseit magáévá téve, ezt mondta ki:

„Tóásó Pál építész az ügy további előkészítésével, figyelemmel kísérésével s általában a kedvező elintézéshez szükséges teendőkkel *megbizta*“.

Végül arra vonatkozóan, hogy a laktanyák építésénél milyen illetékes helyen és mennyire elsőrangú szakértőnek tartják Tóásó Pált, arra vonatkozóan elég rámutatni a *hadügyminiszternek* következő leirátára, amelyben neki a *Válaszút—bonchidai katonai létesítmények felülvizsgálatáért*, amelyre egyenesen a katonai kincstár kérte föl szakértőül, nemcsak a díjakat, de *külön jutalmat* is utalványozott:

Abt. 3/R. Nro. 1295. 1909. április 24.

A hadügyminiszterium Tóásó Pál műépítésznek, méltányolva ama nehéz viszonyokat, amelyek között a felülvizsgálati eljárásban részt vett, *jutalmat állapít meg*.

A cs. és kir. közös Hadügyminiszterium.

Abt. 3/R. Nro 1295.

Nagyságos

Tóásó Pál urnak
műépítész

Budapest.

Bécs, 1909. április 24.

Tudomásul vétel végett közöltetik.

A miniszter helyett:
Hazai s. k.

Nem tartozik szorosán ide, de érdekes belepillantást nyerni, hogy mint nyilatkoznak azok a tekintélyes körök, amelyek számára emelt *állami épületek, igazságügyi paloták* építése körül közreműködött. A *kotlovári tábla elnöke* 1905. El. 17.

D. 1. szám alatt kelt levelében ezeket írja: „... szakavatott hathatós közreműködése együttműködésünk idejét mindenkorra kellemes emléküvé tette“. ... Tekintetességed nemcsak hálás megemlékezésre, hanem az igazságügyi kormányzat elismerésére és köszönetére méltán számot tarthat“.

A *szatmárnémeti törvényszék elnöke* 4042/897. sz. a. kelt levelében Tóásó Pálhoz ezeket írja: „... kifejtett buzgó, lan-kadatlan tevékenységével, pontosságával, odaadó szorgalmával nagyban elősegítette az építkezés gyors menetét...“ ... teljes elismerésemet, köszönetemet nyilvánítom“.

Az *aradi törvényszék elnöke* 1549/900. eln. sz. a. kelt levelében így nyilatkozik Tóásó Pálról: „Amidőn hosszú, majdnem két évi eredményes működés után Aradról távoznék, nem mulasztatom el, hogy az építkezés körül kifejtett fáradságtalan tevékenységét és mindenkor tapasztalt kiváló ügybuzgamlát kiemelve, meg ne emlékezzen lelkiismeretes munkásságáról“. Hosszú elismerő nyilatkozatok és az érdemek fölsorokása után így végződik e nyilatkozat: „Fogadja mindezekért Építész Ur elismerésem és hálás köszönetem őszinte nyilvánítását“.

Ezek a hiteles adatok eléggé hangosan szólanak s megnyugtathatják a várost, hogy a debreceni kaszárnnyák építése Tóásó Pál megbízásával jó kezekben lesz.

Oktatás a balesetek ellen

Körrendelet a rendőrhatalóságokhoz

Fölötte érdekes és közhasznú átirat érkezett ma a debreceni rendőrséghez. Az átiratot a vasuti és hajózási főfelügyelőség küldte és abban széleskörű intézkedését kéri a főkapitánynak a vasuti balesetek ellen való védekezés céljából.

Az átirat szerint az utóbbi időben sajnálatosan megnövekedett a vasuti forgalomban az olyan balesetek száma, amelyek onnan erednek, hogy az utasok és általában idegen személyek nem alkalmazkodnak az érvényben álló biztonsági rendszabályokhoz, sőt e tekintetben a vasuti alkalmazottak figyelmeztetésére sem hederitének.

Igy mind gyakrabban tapasztalható, hogy az utasok a már mozgásban levő vonatokra fel- s onnan leugrálnak, vonatok nyitva hagyott ajtóin menetközben kihajolnak, vagy a lépcsőkre ülnek.

Az utasok, kik valamely közbeeső állomáson tartózkodás közben kiszállottak, de az ujjonnan felszállók is, csak az utolsó percben, már az indulási jelzés elhangzása után szállanak fel, sőt a peronon állók még megvárják, míg a vonat mozgásba jön s akkor ugarnak föl a vonatra. Ha pedig a vasuti személyzet erre az illetőket figyelmezteti, vagy kötelességszerűen a felszállásban meg is akadályozza, rendszerint durva szitkok kíséretében erőszakoskodnak, sőt tetlegességre is vetemednek. Megjegyzi az átirat, hogy e tekintetben — tapasztalat szerint — éppen az értelmiséghez tartozó, vagy annak látszó utasok járnak elől a rossz példával. Hasonlóképpen nagyon elharapózott az illetéktelen személyeknek a pályán és tartozékain való járkálása is.

Kéri az átirat, hogy a rendőrhatalóság a vasuti alkalmazottak hathatós támogatására és a részben tájékozatlan közönség fölvilágosítására utasítani sziveskedjék.

A főkapitány az átirat eredményeként most intézkedik arról, hogy az utasok figyelmeztetéséről és a vasuti főfelügyelőség rendelkezéseinek ismertetéséről a megfelelő gondoskodás megtörténjék.

Hova tegye a város a felesleges pénzeit?

A jog- és pénzügyi bizottság ülése

A közgyűlési ügyek előkészítésére a jog- és pénzügyi bizottság ma ismét ülést tartott. A tárgysorozaton szerepelt a házipénztár és gyámpénztár felesleg pénzei elhelyezésének kérdése is. A mai szomorú, pénztelen világban egy kissé komikus dolog volt, amikor a bizottságnak komolyan kellett foglalkozni azzal, hogy a „felesleg” pénzeket melyik bankban fogják elhelyezni, amikor a város is úgy áll, hogy minden fillért igénybe vesz, nem-hogy takarékbá rakná a pénzt. Egyszóval arról kellett döntenie, hogy hova tenné a város a felesleges pénzeit, ha ilyenek volnának.

Az ülés lefolyásáról egyébként tudósítunk a következők:

Vargha Elemér dr. tanácsnok elnöklelt alatt jelen voltak Magoss György dr. fő-igvész, Kondor Kálmán főszámvevő, Kernhoffer József, Márk Endre, Sinka Sándor, ifj. Schwartz Vilmos, Vásáry István dr. tb. tanácsnok, előadó.

(A felesleges pénzek elhelyezése.)

Vásáry István dr. ismertette a pénztárak felesleg pénzeinek elhelyezésére vonatkozó javaslatot. Összesen 14 pénzintézet tett együttes ajánlatot, amelyet a bizottság elfogadott és kimondta: a kilenc régi intézet, akik azelőtt is kaptak betéteket, valamint az ezekkel bonításra és egyébként is egyenrangú Közgazdasági Bank és Váltóüzlet egyenlő részben kapnak betéteket, a Leszámlító és Pénzváltó Bank, a Gazdák Bankja, a Debrecen Belvárosi Takarékpénztár, Gazdasági Takarékpénztár legfőleg 100,000—100,000 korona betétet kapnak. A kilenc régi intézet a következők: Debreceni Első Takarékpénztár, Debreceni Hitelbank, Alföldi Takarékpénztár, Magyar Általános Hitelbank debreceni fiókja, Takarékos Hitelintézet, Ipar és Kereskedelmi Bank, Általános Forgalmi Bank, Bankgyűlés, Debreceni Bank, ezekhez csatlakozik most tizedikként a Közgazdasági Bank. E bankok ajánlatuk szerint az átmeneti és letét-jellegű, valamint a hat hónapnál rövidebb lejáratú betétek után a mindenkor váltóleszámlítási kamatlábnál egy százalékkal alacsonyabb, de legalább 4 százalék, a hat hónapnál hosszabb idejű betétek után a váltóleszámlítási kamatlábnál fél százalékkal alacsonyabb, de legalább 4 és fél százalék kamatot fizetnek. A felmondási idő a következő: Csekkszámláknál és 20,000 koronát meg nem haladó összegnél nincs felmondás, 20,000 koronánál 3 nap, 20,000—50,000 koronánál 8 nap, 50,000 koronát meghaladó összegnél 15 nap.

(104,000 korona tulkiadás.)

Beterjesztették ezután a Piac-utca 26-28. számú házakra vonatkozó elszámolást, amely szerint a közgyűlés megállapított 1,498,053 korona 61 fillér költséget, a munkákról szóló számla szerint az épület 1,602,359 korona 31 fillérbe került, vagyis itt már 104,305 korona 70 fillér többkiadás mutatkozik. Ezenkívül van még kiadás, a lejáró építési 17,962 korona 80 fillér, az építész díja 60,640 korona 64 fillér, hirdetésekre 868 korona 54 fillér, a bokréta ünnepélyre 1204 korona. Az összes hiány tehát, amelyre most fedeztet kell, 184,981 korona 68 fillér. A tulajdonképpeni tullelés az építési tőke 7 százalékát teszi ki.

A bizottság javasolja a közgyűlésnek, hogy a 184,981 korona 68 fillért az alapokból veendő kölcsönből engedélyezze, hogy a végelszámolás eredményéhez képest fizethetők csak ki az esedékes összegek.

(A hortobágyi öntöző-csatorna.)

A kulturmérnöki hivatal, amely a hortobágyi 3000 holdas öntöző és kísérleti berendezést fogja készíteni, kérte a várost, hogy miután a munkákat megkezdik, a szükséges költségekre a város által megszavazott 500,000 korona hozzájárulásból 250,000 koronát utalványozzon ki. A bizottság javasolja, hogy

most egyelőre 100,000 koronát utalványozzon ki a közgyűlés és ez összeget az alapítványi pénztár alapjaiból vegyék kölcsön s a fölveendő nagykölcsönből térítsék meg. Az alapok pénzeinek használati idejére a városi betétekre megállapított kamatot fizeti az alapítványi pénztárnak a város.

HIREK

— **Botrány a reichsrathban.** Bécsből táviratozzák: Az osztrák képviselőházban a német nemzetipártiak és a szociálisták közt Seidel beszéde miatt nagy összeütközés volt. Egymást dobálták s alig lehetett megakadályozni, hogy tettelegességre ne kerüljön a dolog.

— **A gazdasági és népesedési viszonyok fejlődése Magyarországon** című előadását folytatta Szabó Márton dr. főgimnáziumi tanár tegnap este a Szabad Iskolában. Előadó érdekesen fejtegette azt, hogy mi is volt az oka annak, hogy a népvándorlás minden hulláma idecsapódott hozzánk Magyarországra? A gazdasági okok idézték elő mindazt, hogy a népek Ázsiából mind nyugatra vetődtek. Valamint ma az embereket Amerika felé hajtja a válság szele, ugyanily ok működött a multban is közre. Szabó dr. kitért arra, hogy a magyar állam szervezkedésének kifejeződése pontja az Alföld volt, amikor az Alföld törökkéz alá került, három részre bomlott fel Magyarország, amidőn pedig felszabadult a török hódoltság alól, az ország erői újra egyesültek. A magyarok honfoglalását tulajdonképpen az könynyitette meg, hogy az északi részekben főleg szlávok laktak, amely nép birodalom alapítására teljesen képtelen volt. Utalt a szláv eredetű szavakra, amelyek mindazt bizonyítják, hiszen maga a Debrecen megjelölés is szláv eredetű, amennyiben jöföldet jelent. A hódítás mindenütt rabszolgák foglyul ejtésével kapcsolatos. Felette érdekesen fejtegette a rabszolgarendszer fejlődését, ennek megszüntetésére irányuló törekvéseket, káros hatását. Párhuzamba hozta Likurgosnak intézkedését, majd megemlékezett a rabszolgarendszer eltörlését célzó 1861—65. tartó amerikai szecesszionális háborúról. Előadó hallgatóságát könnyen érthető és érdekes előadásával mindvégig lebilincselte, előadását azonban nem fejezvé be még folytatni fogja azt.

— **Dr. Kovács Józsefné előadása a Szabad Iskolában.** Holnap, csütörtökön este 6 órakor dr. Kovács Józsefné Tüdös Ilona tart előadást a Szabad Iskolában (ipartestület díszterme Simonffy-utca 1. c) II. em.), mely a dr. Láng Sándorné előadásának kiegészítője lesz „a nő a háztartásban” címmel. Az előadás iránt városszerte nagy az érdeklődés. Nagyon figyelemreméltó, hogy a Szabad Iskola előadóinak sorában hölgyek is szerepelnek és így segítőtleg tevékenykednek a Szabad Iskola kulturális munkásságában. Jegyek, melyeknek megfelelően a rendelkezésre álló ülőhely az érdeklődésre való tekintettel számozva lesz, az előadó-terem bejárata előtt kaphatók.

— **Eötvös-emlék ünnepély a ref. főgimnáziumban.** Báró Eötvös József iránti kegyeletét rója le a református főgimnázium ifjusága folyó évi december 1-én, hétfőn délután 5 órakor az új gimnáziumi épület tornacsarnokában tartandó ünnepélyén, melynek műsorát már közöltük. A rendező önképzőköri tisztviselők fiatalos lázzal készülődnek az ünnepélyre s minden ambíciójukat behelyezték, hogy ünnepély méltó megnyitója legyen az új gimnáziumi munkásságuknak. Ugy látszik, nagy siker fogja jutalmazni szorgoskodásukat, mert másfél nap alatt a jegyek egyharmad része elkel.

— **Pathé-műsor az Uránusban.** A közönség állandó figyelemében tartja a Pathé-Freres világhírű filmgyárosok tökéletes előállítási mozgóképeit, melyet Debrecenben kizárólagos joggal az Uránus-színház mutat be. Ma — csütörtökön — bemutásra kerülő mozgóképek mind „Pathé” gyártmányok, melyben szerepel „A zsába” világhírű francia bohózat, a főszerepben Moriccal. Kiváló alkotás „Az asszony becsületéért” című modern 2 felvonásos társadalmi dráma, melynek tartalma mindvégig lebilincselő. A mai műsorban vendégszerepel Geiger Irma a Király-színház ballerínája az általa szerzett kinema tánckölteményeiben, melyben kimondottan nagy sikerei vannak estéről-estére.

— **„Tangó”-délutánra szmoking és frakk mellények, ingek és nyakkendők** a legelőgásabbak Frank Testvéreknél, a megyeház mellett kaphatók. Telefon 7-49.

A mértékhitelítési díjak tulfizetése. A debreceni kereskedelmi- és iparkamara közli: A kereskedelmiügyi miniszter 21469/1913. sz. a. rendeletével közölte, hogy oly esetekben, mikor a hitelesítésre kötelezett felek valamely okból tulfizették az előirt díjrovasokat, jogában áll a tulfizetőknek visszatérítést kérelmezni. E kérelem, ha a hitelesítést a mértékhitelítőtől hivatalt végezte, a Központi mértékügyi intézethez (Budapest, X., t. Köztemető-u. 20. b.) intézendő. Ha maga ezen intézet végezte az illető hitelesítést, akkor a kérelem a kereskedelemügyi m. kir. miniszterhez intézendő. Csakis oly kérelem kerül érdemleges elbírálás alá, mely a) a hitelesítés napjától számítva 60 napon belül terjesztett elő; b) ha a kérvényhez az illető hitelesítésről kiállított díjszelvény-nyugta csatolva van. A mértékügyi intézet határozata ellen 15 napon belül a kereskedelemügyi miniszterhez felfolyamodásnak van helye.

— **Nagy Endre** színházi bodegája megnyitott Batthyány-u. 1. sz. alatt.

— **A kolera.** A belügyminisztérium közegészségügyi osztályához ma újabb kolera megbetegedésről nem érkezett jelentés.

— **Rablás két koronáért.** A téli bünesetek száma ijesztő módon szaporodik Debrecenben is. A rendőrségen ma egy szegény Gerébi-telepi napszámos asszony Mike Sándorné tett följelentést ismeretlen tettesek ellen, akik kedden este a városból a telepre vezető uton megtámadták és a nála levő két koronáját elrabolták. A rendőrség nyomozás végett áttette az ügyet a csendőrséghez.

— **Valódi teveször-mellények,** vadászharisnyák, gallér- és boka-védők a legszebb választékban Frank Imrénél.

— **50%-ot takaríthatunk meg fűtőanyagban,** ha az ajtókat és ablakokat léghuzat elzáróval látjuk el. Kapható **Mentze Henrik** újdonságok áruházában. Piac-utca 38. sz.

URANUS

Korona-Pass age Telefon 3-28.

Csütörtökön November hó
Pénteken 27-én, 28-án

8. GEIGER IRMA

a budapesti Király Színház ballerínája saját eredeti

KINEMA-TÁNCZ-SZKECCSÉBEN!

Csak szombat estig mint vendég lép fel!

1. Zene.
2. Madura és pagodái. Színes panoráma felvétel.
3. A gloncasteri dráma. Hatásos színmű.
4. 5. A ZSÁBA. Két felvonásos bohózat. Főszereplő MÓRIC, a közkezdvelt mozisztárs.
6. 7. AZ ASSZONY BECSÜLETEÉRT. Társadalmi dráma 2 felvonásban.

Rendes helyárák.

Bérlet-, tisztviselő- és trafikjegyek érvényesek. Előadások este 6 óratól. :: Utolsó előadás 10-től.

Minden szám után bemenet van.

Jó étvágy

a fődolog. Aki azonban ennek hiányát érzi, vegye a Scott-féle csukamájolaj-emulsiót, mely évtizedek óta, mint bevált erősítő szer ismeretes. Ellentétben a közönséges halolajjal a Scott-féle emulsió jóízű és oly könnyen emészthető, hogy e kipróbált erősítő szer szedése semmiféle nehézséget nem okoz. A Scott-féle csukamájolaj erősíti a testet és egyúttal jó étvágyat, úgy, hogy a megszokott étkeket ismét jó étvágyal esszük s új erőhöz jutunk.

Ugy felnőtteknek, mint gyermekeknek, mint erősítő szer kiváló szolgálatot tesz, minden időben úgy telen, mint nyáron kizárólag a legfinomabb alkatrészekből előállított Scott-féle csukamájolaj-emulsió.

Egy eredeti üveg ára 2 korona 50 fillér. Minden gyógyszerárban kapható. Ha ezen lapra bivatkozva 50 fillér értékű bélyeget küld SCOTT & BOWNE Ges. m. b. H. címre Wien, VII, egy gyógyszertár ut. ján próbadagot küldünk.

— **Aki női ruhában jár.** A debreceni rendőrség vasúti állomási kirendeltsége tegnap éjjel egy női ruhába öltözött férfit állított elő a rendőrségi központra. Itt kiderült, hogy az illető Jakulovics József nevű nagyváradi illetőségű vándorzenész, aki Debrecen város területéről ki van tiltva. Csavargásért jóformán az ország minden nagyobb városában el volt már ítélve. Állandóan nőruhában jár és mint Jakulovics Malvin szerepel. A rendőrség tiltott visszatérés miatt eljárást indított ellene.

— **Betörőt keresnek.** A debreceni rendőrség ma távirati értesítést kapott az olaszliszkai csendőrségtől, amely szerint Grünfeld Jenő tolcsvai kereskedő üzletében éjnek idején simeretlen betörő járt és onnan száz korona készpénzt, ezer koronáról kiállított takarékkönyvet és egy száz koronás váltót vitt el. Miután minden jel arra mutat, hogy a tettes Debrecen felé szökött, kéri a csendőrség annak kinyomozását és letartóztatását. A rendőrség keresi az ismeretlen betörőt.

— **Legfinomabb gvapiuszövetek mesés olcsó árban Kupfer és Társánál.** Széchenyit utca 1/b.

— **Játék a fegyverrel.** A közeli Hajdúnánáson tegnap este egy forgópisztollyal bahrált Csiki Vilmos 19 esztendőös odavaló zenész. Addig, addig játszott a fegyverrel, a míg egyszerre csak elsült s a golyó a legény baltenyerébe furdott. Sérülésével ma hozták be a debreceni közkórházba.

NYILTÉR.

Fog-Króm
KALODONT
Szájviz

József főherceg szálloda

Budapest, VIII., Baross-tér 2. szám
:: a keleti pályaudvarral szemben. ::

Modern, kényelmes, tiszta. Vendégszobák 3 koronától feljebb. Gőzfűtés, lift, fürdők. Jutányos penzió.

Felvágott száraz tűzifa

minden mennyiségben

Horváth János
gőzfűrészeiben

Hulladékfa 100 kgr. 1-80 korona
Kőtegesfa 100 kgr. 2 — korona
Felvágott dorongfa . 100 kgr. 2-20 korona

Telefon rendelésre házhoz szállítom. Telefon 131.

Színház

A SZÍNHÁZ MŰSORA:

CSÜTÖRTÖK: *A vasgyáros*, színmű. — (B bérlet.)

PÉNTEK: *A becstelenek*, színmű. (C bérlet.)

SZOMBAT: *Katonadolog*, operett. — Bemutató előadás. — (A bérlet.)

* **Drága, drága, drágicám!** (A színházi iroda jelentése.) Jellemző a „Katonadolog” rendkívüli sikerére és népszerűségének fokmérője, hogy egyik sláger száma, melynek refrénje a „Drága, drága, drágicám!”, már közszólás tárgya lett Budapesten. A közönség pedig a színházban egyült éneklő szereplőkkel. A szombati premier után két nappal már Debrecenben is mindenki fogja tudni a „Drága, drága, drágicám” szövegét és melódiáját. Az operett énekszámai egytől-egyig igen melódikusak és kedvesen fülbemászóak. Maga a darab tárgya is rendkívül érdekes. Kinában játszik, manapság. Az új kínai köztársaság, hogy katonaságát modern nyugati szellemben képezze, meghívja Máriássy ny. honv. őrnagyot (Kassay), aki maga mellé veszi segédtszül: Bodor Pista zászlóst (Oláh). A kínai kormányzó (Rónai), akinek leányába (Nagy Aranka) egy szép kínai fiatalember (Borbély Lili) szerelmes, bemutatja családjának a tisztet. Az ifjú zászlós örülten beleszeret a kormányzó leányába és ebből súlyos bonyodalmak keletkeznek. Komikus szerepek: Ping-pong (H. Serfőzi Etel), továbbá Mu-czi és Pu-czi, kínai kutyamosók (Szalai, Madas). Egy fess pesti színész szerepében Mucsi fogja lejteni a „Tangó”-t Borbély Lilivel. Egy kis kínai leány szerepét játsza Payer Margit és, végül Zabola Péter néptanító szerepében jó estéje lesz Kormosnak. A darabban előforduló „Pávián-táncot” egy nagy és hat kis majom (természetesen álmajom) lejt. Jegyek a szombati premier-re már válthatók a színházi pénztárnál.

* **A „Vasgyáros”.** (A színházi iroda jelentése.) Holnap, csütörtökön, tolyó hó 27-én B) bérletben színtrekerül Ohnet György romantikus színműve, a „Vasgyáros”, részben új szereposztással: Uti Giza (Marquisné), Károlyi Ibolyka (Claire), Bérczi (Octáv), Nagy Sándor (Philippe), Szentiványi Gitta (Susanne), Kassay (Moulinet), Halassi Mariska (Athenais), Lajtai (Bligny), Vándory (Prefont), Payer Margitka (Sophie), Madas (Bachelin), Rónai (Gobert). Jegyek a rendes időben válthatók a pénztárnál.

* **Szkeccs az Apollóban.** Még élénken emlékszünk a „Házasodik az uram” és a „Weisz Pista” szkeccsekre. A mai napon bemutatásra kerülő „Lezüllött haláltánc kálváriája vagy Hogyan csinál egy bolond százat szárazon és filmen” című parodisztikus moziszkeccs, egy humor, mint tartalom tekintetében jóval felülmúlja az előbbieket. Tekintettel az óriási érdeklődésre az Apolló-színház pénztára egész nap rendelkezésére áll a közönségnek.

* **Tangó-tánc az Apollóban.** Közkívánatra a Tangó-film az egész héten műsoron marad.

TÖRVÉNYKEZÉS

§ Rosner Ármint fogva marad. Megirtuk annak idején, hogy az ügyészség megkeresésére a rendőrség újlag letartóztatta Rosner Ármint, a „Nemzeti-mulat” tulajdonosát, aki azóta vizsgálati fogságban ül. A fogvatartás ügyében tegnap döntött a debreceni kir. törvényszék vádpanácsa, amely a további fogvatartást rendelte el. Rosner védoje a táblához felfolyamodást jelentett be a vádpanács határozata ellen.

APOLLO

CSÜTÖRTÖK, PÉNTEK,
SZOMBAT és VASÁRNAP
1913 november 27, 28, 29 és 30-án

SZKECCS

ASTA NIELSEN
PSYLANDER

A lezüllött haláltánc

kálváriája

... vagy ...

Hogyan csinál egy bolond
százat szárazon és filmen.

Parodisztikus humoros mozi-szkeccs.

SZEREPLŐK:

Waldemar Psylander.
de Nordisk pozórgróf Darvas Ernő.
Asta Nielsen, de Ol-
dala Don márkinő . . . Gellért Lajos.
Hiszte Rika, leányzó
(a filmen) Nagy Margit.

A koppenhágai cs. és kir. udvari
„LICHTHOF THEATER”
vég tagjai.

Rendes helyárák!

Az előadás kezdete pontosan
5, 7 és 9 órakor. Szombat és
vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor.

Trafik és kedvezményes je-
gyek a kilenc órai előadáson
... nem érvényesek. ...

Jegyek egész nap
válthatók a pénztárnál.

Telefon 762.

Humanic

Egységárak

12.50
16.50
20.50

Fióközlet-megnyitás

DEBRECZEN, PIACZ-U. 22-24.
legközelebb

Humanic-cipők utólérhetetlen minőségűek!

DONOGÁN ÉS SOMOSSY

Hajdúvármegye szállítói :: nagyáruházában

DEBRECZEN,
Kistemplombazár

megkezdődött a

NAGY KARÁCSONYI VÁSÁR

Elsőrendű kifogástalan
minőségű áruk kerülnek
eladásra mélyen leszá-
llított árak mellett.

Fővárosi hidegvacsora

Kevés pénzért pompás
vacsorát állítanak össze

Kontsek Géza

ujjonnan berendezett cse-
megekereskedésében ::

Kossuth-utca 7. szám.

!! MEGÉRKEZETT !!

MOSKOVITS JÓZSEF
uri szabó divattermébe
a legfinomabb angol

DIVAT SZÖVETEK

városi újbérbázis 26. A nagy-
érdemű urak pártfogá-
sát kéri, tisztelettel:

MOSKOVITS JÓZSEF

Szépség,

szépség a jó izlés követelménye.

- Matild krém
- Matild arckenőcs
- Matild szappan
- Matild powder

Méregmentes szépségesszerek
hatásuk meglepő, leveles-
nek minden szeplőt, máj-
foltot stb. a bőrt finomná,
5 perc alatt fehérré teszik.
Tessék megpróbálni, ha
nem használ. Árárt minden
kibúvó nélkül visszaadom.

Kun István gyógyszerész.

Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában
Fővárosi: **Toth Béla** utóda **Kubek** gyógyszerár-
nál (Tiszapalota) és **Jósa** és **Jóna** drogeriájában.

LEGZÉLSZERÜBB FALRA ERŐSITHETŐ KLOSETTPAPIR-TARTÓ DOBOZ.

Szerkezete folytán egyszerre csak egy lap papir vehető ki,
mely rögtön azután a következő lapot a nyíláson félig ki-
húzza. ezáltal a papirpazarlás ki van zárva. Külön betétek is.

Kapható:

THAISZ ARTHUR

PAPIRKERESKEDÉSÉBEN,
DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 7. SZ.

1 csomag 500 lap barna betét	30 fillér.
1 " " " " " " " " " " " "	36 " "
1 fadoboz hozzávaló	2.40 " "

HÁZTULAJDONOSOKNAK

Debreczeni lakbér-szabályzat	80 fillér
Házbér-nyugtakönyvecske	40 " "
Házirend	40 " "
Kapuczdula (minden helyiség
részére)	10 " "
Üres lakás bejelentési lap	10 " "
Ismét kiadott lakás bejelentési
lap	10 " "
Építés engedély iránti kérvény	10 " "
Lakhatási	10 fillér
- ... ért darabonként kapható

HOFFMANN ÉS KRONOVITZ

könyvnyomdájában
DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 49.

Gyomorgörcs, kólika, étvágytalan-
ság és általában gyomorbetegségeknél a legkitűnőbb háziszser a

HOLLANDI GYOMORCSEPPEK

Egy üveg ára 40 fillér.

Kapható

MIHALOVITS JENŐ

gyógyszertárában, Debreczenben.

Alkalmi vásár dec. 31-ig!

MOLNÁR FERENCZ

ZÁDOR LAJOS UTÓDA

NŐI DIVATTERMÉBEN

az összes raktáron levő divatcik-
kek, női és gyermekfelöltők :: ::

mérsékelt árakban.

Mult idényből visszamaradt
divatszövetek és felöltők ::

félárban kaphatók.

Csak finom minőségű cikkek!

Csak finom minőségű cikkek!

A világhírű
és a legújabb rendszerű

BOLINDER NYERSOLAJ-MOTOROK

és azok alkatrészei kizárólag

Anyos Imre cégnél kaphatók
Budapest, VI., Podmaniczky-utca 17. szám.

Legkisebb nyersolajszükséglet! Feltétlen jótállás! Jutá-
nyos árak! Kedvező fizetési feltételek!

TELEFON 12-76.

Kérjen díjtalan felvilágosítást és ingyen árjegyzéket!

Tíz szög 50 fillér, azontul minden szó 5 fillér, a legkisebb hirdetés 50 fillér. ::

APRÓ HIRDETÉSEK

Vasdag hetüdből kezdődik minden szó 10 fill. Apró hirdetések előrefizetendőek. ::

Vidékről
apróhirdetéseket legelőszertőbb postautalvánnyal feladni. Az apróhirdetés szövege a postautalvány szelvényén effér. — Zárt levélben is lehet; akkor a hirdetés ára levélbélyegen csatolandó.

Apróhirdetésre
telefonon felvilágosítással nem szolgálunk.

Jelíges leveleket
csakis kellő igazolás ellenében ad ki a kiadó hivatal.

Kiadó-
hivatalunkban a jelíges levelek délelőtt 10-12 óráig adatnak ki. 706

A Debreceni Független Újság
telefon számai:
Szerkesztőség 3-39
Kiadóhivatal 3-39 és 18
Nyomda 18

Levelezés
jelíges levélnél a hirdetés száma is kérietik.

Házassalándók,
kik gazdagon nőülni óhajtának, (ha vagyontalanok is) forduljanak díjtalan felvilágosításért a kontinens első és legnagyobb nemzetközi intézetéhez. Magyar levelezés. Hymen, Berlin 18. 2724

20 ezer
korona hozománnyal, Nyugdíjas jelígre szíves türelmet kérek, mert legalább 100-ra kell válszolnom.

Mert jön a tél
levelei vannak a kiadóhivatalban.

L.
Örömmel üdvözöl téged a te kis kutyusod azért a jó hírért, várlak, türelmetlenül. Ó.

Megtévesztésig természetes
mint a frissen szedett virág
ugy illatozik a Dralle-féle

Illusion a világítótoronyban
Alkoholmentes virágcsöppek.
Egy szemernyi elégséges!

Gyöngyvirág, rózsza, orgona, heliotrop, rezeda 4-korona, ibolya 5-korona. Minden gyógyszerárakban, drogeriákban, illatszerkereskedésekben, szappanüzletekben és jobb fajta fodrászoknál.

GEORG DRALLE, HAMBURG-BODENBACH E. a.

Különtéle

Mig a készlet tart
az új Béka áruházban Piac- és Hatvan-utca sarkán legújabb faconis se-lyem bluzok 19 korona. Szövet etamin és batizt bluzok 5 korona, 1 vég angol vászon finom szálú 11 korona, egy kész rumburgi lepedő varrás nélkül 240 korona, szövet maradékok 140 cm széles 3 korona. Férfi ingek és fehérneműek remek választékban. Fiu és leánykaruhák remek választékban. Csekély be-vásárlásnál sok pénzt ta-karíthat meg a Béka áru-házban. 1715

VIZVEZETEK,
csatornázás, központi fű-téseket szakszerű kivitel-ben jótállás mellett. Terv-rajzot és költségvetést díjtalanul készítik. Há-zak évi jókarban tartá-sát csekély díjazásért el-vállalom. Gyenes Antal, Miklós-utca 29. sz. Tele-phon 937. 34

Figyelem!
Akinek ritka a haja és főfájásban szenved, igye-kezzen azt megelőzni. Keresse föl özv. Citrom Mórné hölgyfodrászter-mét Piac-u. 19. (az ud-varban hátul, a Bika-szálloda közelében) ott mindenféle hajpótlékok olesón beszerezhetők. — Ugyanott egy uri fod-rászület, jó forgalmu helyen eladó és egy íres. 2640

Üzlet
ÁSVÁNYVIZEK
friss ösi töltesben kap-hatók a Deutsch-üzletek-ben. 13

VALODI
édes, nemes szegedi pap-rikakülönlegességek óriási raktára Lindenfeld J. Jenő fűszer-, gyarmat-áru nagykereskedésében, pénzügyi palota. Telephon 79. sz. 1755

Konyha- és előszoba-
berendezések készen kap-hatók nagy választékban Weisz Ferenc asztalos-nál, József kir. herceg-utca 7. szám. Telefon 10-90.

Cserezszo-
és bükkfa hálósobák, angol bőr- és gobelin-garnitúrák, modern di-ványok, matracok, hen-cserek jutányosan el-adók Szántó kárpitosnál. Zugó-utca 3. sz. 995

Vadász cipőt
és egyéves önkéntesek-nek cipőt, csizmát sza-bályszerűen készít Falusi Károly, polgári és kato-nai cipészmeister, Csapó-utca 41. sz. a. 103

Új hentesület
A Csapó-utca 68 szám alatt (Retezár-féle ház-ban) naponta friss di-znó-hus kapható. Ugyiszintén zsirnakvaló hajt és sós szalonna, délben és este frissen sült lacipcsenyé. B. pártfogást kér Csonka András Debreczen, Csa-pó-utca 68. sz. Retezár-féle ház. 2432

Butorok
legolcsóbban kaphatók, havi részletfizetésre is. Weisz Gyula asztalos és kárpitosnál, Széchenyi-u. 19. Minden kárpitos muu-kát felvállal. 192

Hőgyeim!
Egyszeri próba meggyő-zí, hogy szepől, majfolot, paltanást, vimmedit, min-den bőrruhságot az or-szághírű ártalmatlan Ma-tid-arcken cs. crém és szappan okvetlen elmu-lasztja. Ha nem, árát min-den kibeszélés nélkül visszaadom. Semmi rizi-kó, próbálja meg. Kap-ható minden gyógyszer-tárban és drogeriában. Főraktárak Jóna és Jóna és Tóth Béla utóda Kubek Tisza-palota. 2736

Lakás
Kiadó
bolthelyiség Miklós-u. 5. szám alatt, a Vági-féle bolt azonnal kiadó bár-milyen célra. Bővebb felvilágosítást ad Gold-stein Karolina Miklós-u. 5, Apollo mellett. Tele-phon 736. 2664

Bolt,
kétajtós, a piac kellő kö-zepén azonnal, egy tíz méter hosszú négy ajtós májusra kiadó. Csapó-u. 11, Sümeghy-nél. 2610

Kiadó
2 szobás modern lakás azonnal. Darabos-u. 48. szám. 272

Kiadó
azonnal központon mo-dern iroda (két ügyvéd elköltözik), lakás, mű-hely. Csapó-u. 19. 2680

Bolt
két ajtós, mészárosnak, vagy másnak, műhely, raktárak azonnal kiadók. Csapó-utca 11. 2733

Szüts István

urt- és egyenruhazabónál le-het legolcsóbban legdívato-sabb ruhát rendelni. Nagy vá-laszték bel- és külföldi szöve-tekben. 1835

Hunyadi-utca 13.

Adás-vétel

Bérbeadó
86 magyar hold elsőren-dű birtok, közvetlen or-szágot mellett, vasutállo-mástól 20 percz. 3 évre gazdasági épületekkel el-látva, gyümölcsösökkel és ki-tűnő kaszálóval. Le-vélbeli megkeresések „Ki-tűnő birtok” jellege alatt a lap kiadóhivatal tovább-bit. 2720

ó
karban levő gázkályha eladó. Hunyadi-utca 25 Kossuth-szálloda. 2660

Kar-
utca 24 sz. ház előnyös árért eladó. Értekezhetni ngyanott. 279

Egy garnitúra
cséplőgép családai okok miatt minden elfogadható áron eladó. Cim a kiadó-hivatalban. 2663

VESZEK
levélbélyegeket és olyan koverteket, leveleket, gyászjelentés, meghívó-kat stb, melyek 1800-1900-ig postán jártak. HARMATHY antiquari-um Debreczen, Fűvészk-ert-u. 14.

Díványok
készen Nagy Antalnál kapható bevonásokat ju-tányosan vállal Arany Já-nos-u. 38. szám. 293

Eladó
nagytekű ház Nagyállo-máshoz közel. Cim a ki-adóhivatalban. 2732

Pelyva
eladó a „Hortobágy” gőz-malomban. Telefon 179. szám. 2687

Állás

Tíz évi
irodai gyakorlattal per-fekt könyvelő, gépirás-ban teljesen jártas irodai alkalmazást keres. Dara-bos-u. 48. sz. alatt. 271

Kereskedelmit
végzett fiatal ember iro-dába ajánlkozik. Szerény igényű. Cim Kossuth-u. 8, I. em. 3. a. 2686

Nyugdíjpenzárral
bíró vállalat keres érett-ségizett gyakornokot. Ajánlatokat a kiadóhiva-tal továbbít „Nyugdíjas” jelígre. 2658

Kereskedelmit
végzett, irodai teendő-kben jártas leány decem-ber 15-re állást keres. Cim a kiadóhivatalban.

Ügyes
leány csemegeosztályhoz kiszolgálónak felvétetik Kontsek Gézánál. 2608

Püspökladányban a Royal - szállodában

minden időben kényelmes szobák, meleg és hideg ételk kaphatók. Mersékeit árak, pontos kiszolgálás. **Csengő a kapunál.** A n. é. utazó közönség beces pártfogását kéri: **Szántó Márton**, tulajdonos. 1801

Hunyadi-utca 13.

Egészséges,
fiatal szoptatós dajka fel-vétetik Boros Sámuel el-helyzőnél, Nyiregyháza. 343

Konvenció
kerékgyártónak urada-lomba megyek, Kadar-Sándor, Rakovszky-utca 14. sz. 331

A Piac-utca 31. sz. háznak

első emeleti utcai lakás,
mely áll 3 nagy utcaai szobából, 2 mellékszobá-ból azonnal

kiadó

Értekezhetni a Kisbirtokosok Hitelszövetke-zete igazgatójánál, Király-utca 4. szám alatt.

8451-1913. tkvsz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A debreczeni kir. törvényszék, mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Bank-egyesület r. t. bej. cégnek Csonotos Gyula és Csonotos József debreczeni lakosok végrehaj-tást szenvedők elleni végrehajtási ügyében az árverést elrendelte a debreczeni kir. tör-vényszék területén levő, a debreczeni 89 sz. tjkvben foglalt A + 5. sorsz. 5652/2-b. hrsz. alatt felvett komokk rti szőlőre 1316 korona kikialtási árban és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1913. évi december hó 12 ik napjának délelőti 10 órakor e kir. tör-vényszék árverési termében megtartandó nyil-vános árverésen a kikialtási ár kétharmadán alól eladatni nem fog.

Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy a bánatpénznek a bi-róságnál előleges elhelyezéséről kiállított sza-bályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Az, aki az ingatlanra megállapított ki-kialtási árnál magasabb ígértet tett, ha többet ígérni senki sem akar, a vn. 25. §-a értelmében köteles nyomban a bánatpénzt az általa ígért ár 10%-áig kiegészíteni, különben ígéréte figyelmen kívül marad és a nyomban folytatandó árverésen részt nem vehet.

Debreczen, 1913. évi szeptember hó 18-ik napján. A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Mező Sándor s. k., kir. tvszéki jegyző.